

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA
K NÁVRHU ROZPOČTU OBCE NA ROK 2024 A VIACROČNÉHO ROZPOČTU
NA ROKY 2025-2026

Podľa § 18f ods.1 písm. c) zákona č. 36/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

predkladám

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Lúčky na rok 2024 a k návrhu viacročného rozpočtu na roky 2025 – 2026. Návrh viacročného rozpočtu bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce Lúčky dňa 23.11.2023 v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024, 2025 a 2026 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol vyvesený na úradnej tabuli a zverejnený zákonným spôsobom. Posudzovala som zákonnosť, ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len OZ).

Legislatívnymi východiskami zostavenia rozpočtu sú zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“) a zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Pri tvorbe rozpočtu sa vychádza aj z uplatnenia príslušných ustanovení zákonov:

- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p., na základe ktorého obec vydala všeobecne záväzné nariadenie k jednotlivým miestnym daniam,
- č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti,
- č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve,
- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,
- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, v ktorom sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k obyvateľom žijúcim na území obce, vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce je rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie zriadenej obcou. V rozpočte obce sa

uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Podľa § 9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Východiská pre zostavenie návrhu rozpočtu vychádzajú z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t.j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12. 2022 a z očakávaného plnenia príjmov a čerpania výdavkov k 31.12.2023.

V oblasti príjmov sa v návrhu rozpočtu vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2023 až 2026.

Návrh rozpočtu je predložený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Rozpočet na rozpočtový rok 2024 bude po jeho schválení obecným zastupiteľstvom záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, sú obecným zastupiteľstvom brané na vedomie.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyrovnanou bilanciou príjmov a výdavkov vrátane finančných operácií a hospodárenia rozpočtovej organizácie. Príjmy rozpočtovej organizácie sú plánované vo výške **108 415,00** Eur a celkové výdavky **1 067 818,00** Eur.

Návrh rozpočtu príjmov na rok 2024 predpokladá ich naplnenie na úroveň **1 879 363,00** Eur.

Vývoj príjmovej časti rozpočtu bez RO:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2019	1 245 965,00	1 455 743,67
2020	1 367 506,00	1 545 323,38
2021	1 376 550,00	1 679 770,92
2022	1 458 637,00	1 765 354,82
2023	1 589 625,00	očakávaná skutočnosť - 1 844 005,20
2024	návrh - 1 770 948,00	

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s navýšením bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu 2023 a so znížením oproti očakávanej skutočnosti na rok 2023. Pri kapitálových príjmov sa rozpočtuje rovnako ako v predchádzajúcom roku, avšak oproti očakávanej skutočnosti ide o zvýšenie pri predaji pozemkov.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu bez RO:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet výdavkov celkom	Skutočnosť naplnenia výdavkov celkom
2019	657 251,00	747 789,91
2020	743 889,00	734 755,30
2021	695 249,00	835 996,89
2022	695 249,00	917 274,01
2023	745 489,00	očakávaná skutočnosť - 888 596,49
2024	návrh - 811 545,00	

Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem **1 879 363,00** Eur. Výdavky rozpočtovej organizácie sú naplánované vo výške **1 067 818,00** Eur.

Obec zostavila prebytkový bežný rozpočet a schodkový kapitálový rozpočet. Z prebytku bežného rozpočtu budú hradené výdavkové finančné operácie - splátka úveru. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prostriedkami rezervného fondu. Celkový rozpočet príjmov a výdavkov bez finančných operácií je zostavený ako schodkový. Vo výdavkových finančných operáciách sú plánované splátky istiny úveru. Zostatok finančných operácií je prebytok.

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so znížením bežných príjmov oproti očakávanej skutočnosti roku 2023. Daňové príjmy tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu sa na základe úpravy vládneho nariadenia, ako aj prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky ostávajú na tej istej úrovni ako očakávaná skutočnosť na rok 2023.

Vývoj bežných príjmov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia bežných príjmov celkom
2019	1 245 015,00	1 390 144,75
2020	1 336 656,00	1 394 790,04
2021	1 303 950,00	1 459 014,89
2022	1 379 137,00	1 559 477,28
2023	1 490 825,00	očakávaná skutočnosť - 1 746 998,93
2024	návrh - 1 672 348,00	

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby, t.j. daňami, ktoré obec vyberie od svojich občanov; ide najmä o daň z nehnuteľností, daň za ubytovanie a poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Daňové príjmy vždy tvorili najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce; táto skutočnosť sa nemení ani v aktuálnom roku.

Vývoj daňových príjmov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov celkom
2019	772 360,00	849 202,86
2020	842 347,00	778 573,54
2021	763 973,00	821 642,25
2022	808 951,00	904 581,89
2023	865 158,00	očakávaná skutočnosť - 948 554,91
2024	návrh - 961 355,00	

Uvažuje sa s rastom daňových príjmov, nárast sa očakáva najmä z výnosu dane zo stavieb. V návrhu rozpočtu je výnos dane z príjmov fyzických osôb rozpočtovaný v zmysle prognózy MF SR, v ktorej sa uvažuje so zvýšením výnosu dane z príjmu fyzických osôb o **13 %** oproti prognózy MF SR roku 2023. V návrhu rozpočtu na roky 2025 a 2026 sa uvažuje so znížením výnosu dane z príjmov fyzických osôb v súlade s vládnym nariadením a prognózou MF SR.

V návrhu rozpočtu príjmov z miestnych daní sa uvažuje so zvýšením oproti schválenému rozpočtu na rok 2023.

Vývoj plnenia príjmov z dane nehnuteľností:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov celkom
2019	44 960,00	45 991,61
2020	46 097,00	40 601,09
2021	49 795,00	50 729,19
2022	49 685,00	52 378,11
2023	59 250,00	očakávaná skutočnosť - 62 157,91
2024	návrh - 70 724,00	

Pri dani z nehnuteľností v návrhu rozpočtu sa uvažuje s nárastom a to najmä pri dani zo stavieb a bytov oproti schválenému rozpočtu roku 2023, ale aj očakávanej skutočnosti.

Pri navrhovanom rozpočte príjmov z ostatných miestnych daní (daň za psa, nevýherné hracie prístroje, ubytovanie, užívanie verejného priestranstva, komunálne odpady a drobné stavebné odpady) sa uvažuje s jeho miernym navýšením o **2,8 %** v porovnaní s očakávanou skutočnosťou. Vo viacročnom rozpočte týchto príjmov na nasledujúce dva roky sa uvažuje s ich vývojom, t.j. so zvýšením výnosu týchto poplatkov a to najmä za ubytovanie a za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Nedaňové príjmy

Návrh rozpočtu nedaňových príjmov na rok 2024 uvažuje s nárastom oproti minuloročnému rozpočtu. S poklesom sa uvažuje len pri administratívnych poplatkoch na základe očakávanej skutočnosti na rok 2023. Oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2023 sa v návrhu rozpočtu na rok 2024 uvažuje s nárastom nedaňových príjmov najmä pri zvýšených poplatkoch a platiab za predaj výrobkov, tovarov a služieb.

Sú to príjmy vyberané v zmysle platných všeobecne záväzných predpisov a uzatvorených zmlúv o poskytovaní služby.

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú poskytované obci z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo ŠR v celkovej rozpočtovej výške **596 491,00 Eur**. Ostatné transfery a granty budú do rozpočtu zaradené v súlade s osobitným predpisom po ich pripísaní na účet obce a po doručení rozhodnutí oprávnených orgánov.

Medzi najvýznamnejší príjmový transfer zo štátneho rozpočtu je príjem na školstvo vo výške **579 361,00 Eur**.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV

Obec v návrhu rozpočtu rozpočtuje plnenie kapitálových príjmov len vo výške **500,00 Eur**, v tom je naplánovaný len príjem z predaja pozemkov.

Vývoj kapitálových príjmov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet kapitálových príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia kapitálových príjmov celkom
2019	950,00	15 773,00
2020	500,00	795,00
2021	500,00	450,00
2022	500,00	275,00
2023	500,00	očakávaná skutočnosť - 0,00
2024	návrh - 500,00	

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

Pre rok 2024 sa uvažuje s príjmami z finančných operácií vo výške **98 100,00 EUR**. Táto čiastka je tvorená z prevodu prostriedkov z predchádzajúcich rokov ZŠ a z prevodu prostriedkov z rezervného fondu obce.

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so znížením rozpočtu bežných výdavkov o **5,39 %** oproti očakávanej skutočnosti roku 2023 a navýšením o **10,18 %** oproti schválenému rozpočtu na rok 2023.

Vývoj bežných výdavkov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet bežných výdavkov celkom	Skutočnosť naplnenia bežných výdavkov celkom
2019	600 417,00	630 495,95
2020	680 601,00	615 159,66
2021	608 815,00	626 643,79
2022	640 960,00	707 920,91
2023	627 174,00	očakávaná skutočnosť - 730382,50
2024	návrh - 691 045,00	

Návrh rozpočtu bežných výdavkov obce je rozpisovaný na hlavnú kategóriu, kategóriu, položku a podpoložku podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý uvádza povinnosť predkladať rozpočet minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie.

Vzhľadom na skutočnosť, že obec musí k vykazovaným výdavkom vo finančných výkazoch vždy stanoviť kód funkčnej klasifikácie – COFOG, musí zostavovať rozpočet až na úrovni triedy, čo je v návrhu rozpočtu splnené.

Výdavky na financovanie rozpočtovej organizácie ZŠ s MŠ:

Údaje sú uvádzané v eurách:

	Schválený rozpočet	Očakávaná skutočnosť	Návrh rozpočtu
ZŠ s MŠ	909 032,00	1 033 720,00	1 067 818,00

Transfery rozpočtovej organizácii – Podľa poslednej novely zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v z.n.p. účinnej od 1.9.2023 obec určuje údaje, podľa ktorých financuje JŠ, MŠ a ŠZ vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti okrem údajov podľa osobitného predpisu a zároveň oznamuje týmto zariadeniam do 31.1. príslušného kalendárneho roka výšku finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku na kalendárny rok a deň v mesiaci, do ktorého bude mesačne tieto finančné prostriedky poskytovať. Výdavky na školstvo sú

závislé od príjmov, t.j. transferov zo štátneho rozpočtu; je pravdepodobné, že výdavky na ZŠ s MŠ sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Vývoj mzdových výdavkov – obec bez rozpočtovej organizácie:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť naplnenia
2019	216 730,00	217 317,85
2020	234 070,00	223 984,82
2021	235 722,00	228 323,42
2022	243 685,00	238 562,68
2023	244 069,00	očakávaná skutočnosť - 240 107,50
2024	262 193,00	

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s miernym navýšením výdavkov na mzdy v rátane osobných príplatkov a odmien. Úroveň plnenia rozpočtu roku 2023 je pri očakávanej skutočnosti o **1,62 %** nižšia. Návrh rozpočtu na rok 2024 neuvažuje so mzdovými výdavkami na rozvoj obce, ktoré sú kryté zo štátneho rozpočtu.

Vývoj prevádzkových výdavkov (tovary a služby) – obec bez rozpočtovej organizácie:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2019	241 532,00	273 713,67
2020	295 597,00	257 716,94
2021	229 424,00	263 642,95
2022	236 904,00	305 177,06
2023	212 561,00	očakávaná skutočnosť - 312 237,37
2024	návrh - 244 939,00	

Z vývoja prevádzkových nákladov je vidieť prekročenie prevádzkových nákladov pri očakávanej skutočnosti na rok 2023 oproti schválenému rozpočtu až o **31,92 %**. Navýšenie bolo spôsobené najmä zvýšením cien za energie a za služby a materiál od dodávateľov. V návrhu rozpočtu na rok 2024 sa uvažuje s navýšením výdavkov za tovary a služby oproti schválenému rozpočtu na rok 2023 - v roku 2024 sa plánujú folklórne slávnosti, na ktorých má obec významnú spoluúčasť.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

Vývoj kapitálových výdavkov:

Údaje sú uvádzané v eurách:

Rok	Schválený rozpočet kapitálových výdavkov celkom	Skutočnosť naplnenia kapitálových výdavkov celkom
2019	20 641,00	83 167,17
2020	32 850,00	89 157,19
2021	66 830,00	177 249,08
2022	43 500,00	166 314,46
2023	87 800,00	očakávaná skutočnosť - 128 213,99
2024	90 500,00	

V návrhu rozpočtu kapitálových výdavkov sa uvažuje s realizáciou viacerých projektov, ktoré sú konkrétne uvedené v návrhu rozpočtu, krytých z vlastných zdrojov obce, t.j. z rezervného fondu.

VÝDAVKOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií vo výške **30 000,00 EUR** sú uvedené splátky tuzemskej istiny z bankových úverov. Vo viacročnom návrhu rozpočtu sú výdavkové finančné operácie, t.j. splátky existujúcich úverov, navrhované v zmysle uzatvorených úverových zmlúv.

Obec v roku 2024 počíta s krytím výdavkových finančných operácií, t.j. splátok úverov, z prebytku bežného rozpočtu.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Navrhovaný rozpočet na rok 2024 vrátane finančných operácií je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový – plánovaný prebytok je vo výške **36 900,00 EUR**, kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový – schodok vo výške **95 000,00 EUR**. Celkovo sa uvažuje, že hospodárenie obce bude so schodkom v rozpočte, predpokladá sa schodok vo výške **68 100,00 EUR**. Rozpočet príjmov a výdavkov je zostavený ako schodkový s tým, že schodok je krytý finančnými operáciami - bilancia finančných operácií je prebytková.

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný ako viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026, ktorý spĺňa základné princípy rozpočtovania.

Návrh rozpočtu bol zverejnený zákonným spôsobom – na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce dňa 23.11.2023 v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024 – 2026 konštatujem, že je zostavený v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä s príslušnými ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

.....
Ing. Michaela Juríková
hlavná kontrolórka obce